

Brussel, 31 januari 2019

Omzendbrief : 19/01/D1

Rubriek : 31

Uw contactpersoon : Robert VERSCHOREN, Financieel inspecteur-directeur
Tel. 02/209.19.27 – fin@ocm-cdz.be

**Uitoefening van de bevoegdheden overgedragen aan de regio's⁽¹⁾ in
het kader van de zesde staatshervorming - boekhoudkundige en
financiële instructies**

1. Inleiding

Deze omzendbrief heeft tot doel de specifieke boekhoudkundige en financiële instructies vast te leggen die dienen toegepast door de mutualistische sector bij de uitoefening van de bevoegdheden die werden overgedragen aan de regio's in het kader van de zesde staatshervorming. Deze omzendbrief is niet van toepassing op de VMOB's.

2. Algemene situering

Op basis van de recente ontwikkelingen waarbij vorm wordt gegeven aan de overdracht van de bevoegdheden van de federale overheid naar de regio's is gebleken dat drie pistes mogelijk zijn:

- Ofwel passeren de overgenomen bevoegdheden voorlopig nog via de **federale verplichte verzekering**, waarna in een definitieve fase de bevoegdheden worden uitgeoefend via afzonderlijke maatschappijen van onderlinge bijstand (cf. onderstaande tweede piste). Bij de lezing van de omzendbrief dient ermee rekening gehouden dat voor de Hulpkas voor ziekte- en invaliditeitsverzekering en de Kas der geneeskundige verzorging van HR Rail de federale verplichte verzekering een definitieve piste is.
- Ofwel passeren deze bevoegdheden via een afzonderlijke maatschappij van onderlinge bijstand. Deze maatschappijen kunnen omgevormd worden in **regionale maatschappijen van onderlinge bijstand (RMOB)** van zodra het wettelijk kader hiervoor klaar is. Hierbij is een RMOB gelinkt aan één of twee regio's, zijn alle ziekenfondsen van een landsbond aangesloten bij deze RMOB en is er per regio binnen een landsbond slechts één RMOB.

⁽¹⁾ De bevoegdheden werden overgedragen naar de gemeenschappen en gewesten, maar gemakshalve wordt in de tekst de term "regio's" gebruikt

- Ofwel oefent de overnemende regio de bevoegdheden uit in **eigen beheer**. Dit punt wordt hier niet verder behandeld.

3. Basisprincipes voor de boekhouding

3.1. Indien de piste van **de federale verplichte verzekering** wordt gevolgd, zijn de volgende regels van toepassing:

- Het financieel beschikbaar m.b.t. de uitoefening van de bevoegdheden van een regio dient volledig afgezonderd van het financieel beschikbaar van de federale verplichte verzekering (en eventueel ook van deze van andere regio's die binnen de federale verplichte verzekering zouden worden uitgeoefend). Het is immers uitgesloten dat federale geldmiddelen worden gebruikt voor regionale uitgaven of omgekeerd, of dat geldmiddelen van de ene regio worden gebruikt voor uitgaven van de andere regio, m.a.w. in alle gevallen gebeuren de terugbetalingen volgens de beschikbaarheid van de geldmiddelen. Indien er op een bepaald ogenblik onvoldoende geldmiddelen beschikbaar zijn voor de regionale uitgaven, dienen de regels ter zake toegepast van de betreffende regio. De enige financiële interactie tussen de federale en de regionale geldmiddelen zal betrekking hebben op de verrekening van gemeenschappelijke administratiekosten die initieel worden ingeboekt in de federale verplichte verzekering en waarvoor de regels inzake de verdeling van de gemeenschappelijke werkingskosten (cf. koninklijk besluit van 21 oktober 2002) van toepassing zijn. Dit betekent dat voor de geregionaliseerde materies een afzonderlijke zichtrekening dient geopend waarop de toelagen van de regio worden ontvangen en waarmee alle betalingen m.b.t. de bevoegdheden van deze regio worden verricht. De financiële vereffening vanuit deze zichtrekening naar deze van de federale verplichte verzekering van het regionale aandeel in de gemeenschappelijke administratiekosten dient maandelijks te gebeuren.
- Alle inboekingen inzake opbrengsten, kosten, schulden, vorderingen en het financieel beschikbaar m.b.t. de uitoefening van de bevoegdheden van een regio dienen volledig gescheiden van de inboekingen m.b.t. de federale materies (en eventueel ook van deze van andere regio's die binnen de verplichte verzekering zouden worden uitgeoefend). Dit betekent dat afzonderlijke rekeningen moeten worden gecreëerd voor elk van de betrokken grootboekrekeningen in het rekeningenstelsel vastgelegd door de Controledienst. De entiteit is vrij om de gepaste methode te kiezen voor het bijhouden van deze afzonderlijke rekeningen binnen de boekhouding (subrekeningen, analytische rekeningen, segmentaties,...).
- De zorgverstrekkers (rust- en verzorgingstehuizen, rustoorden voor bejaarden, psychiatrische verzorgingstehuizen, palliatieve multidisciplinaire teams, instellingen voor revalidatie,...) zullen een afzonderlijke factuur opstellen voor enerzijds de uitgaven ten laste van de federale verplichte verzekering en anderzijds de uitgaven ten laste van de regio. In de praktijk zullen twee facturatiesystemen van toepassing zijn, namelijk enerzijds afzonderlijke papieren facturen en anderzijds elektronische facturatie via Carenet met een bijkomend 'totaal C' dat betrekking heeft op de regionale uitgaven. De facturen m.b.t. de regio (en eventueel ook van deze van andere regio's die in de verplichte verzekering zouden worden geboekt) moeten als een afzonderlijke groep derdebetalers worden ingeboekt in het factuurboek 'derdebetalersregeling', of in een afzonderlijk factuurboek 'derdebetalersregeling', en in de boekhouding. Op dit factuurboek blijven alle regels van de omzendbrief 12/08/D1 van 12 december 2012 inzake het factuurboek 'derdebetalersregeling' van toepassing. Indien de bevoegdheden van meer dan één regio worden verwerkt via de federale verplichte verzekering, dienen de facturen per regio afgezonderd in het factuurboek, of dient een factuurboek gecreëerd per regio.

Op het principe van de opgesplitste facturatie zal tijdelijk een uitzondering gelden voor de psychiatrische verzorgingstehuizen. Via de bijgeleverde CD-rom, die wordt ingelezen via Carenet, kan het factuurbedrag worden opgesplitst over de federale en de regionale bevoegdheid, maar de bewijskrachtige papieren factuur zal deze opsplitsing niet voorzien. Deze papieren facturen dienen bewaard met de regionale facturen. In dit verband wordt ook verwezen naar voornoemde omzendbrief 12/08/D1 die voorziet in een schermafdruk als bewijsstuk bij het gebruik van Carenet.

- 3.2. Indien de piste van **de (R)MOB** wordt gevolgd, is het financieel beschikbaar met betrekking tot de betreffende regio automatisch afgezonderd van elk ander geldbeheer en is er geen nood om het rekeningenstelsel vastgelegd door de Controledienst verder op te splitsen. Indien de (R)MOB daarentegen ook actief is voor een andere regio, dient een afzonderlijke zichtrekening geopend per regio en dient het rekeningenstelsel opgesplitst per regio. Ook hier geldt dat de terugbetalingen per regio gebeuren volgens de beschikbaarheid van de geldmiddelen en dat bij onvoldoende geldmiddelen de regels ter zake van de betreffende regio dienen toegepast. De enige financiële interactie met de federale verplichte verzekering zal betrekking hebben op de verrekening van gemeenschappelijke administratiekosten die initieel worden ingeboekt in de federale verplichte verzekering en waarvoor de regels inzake de verdeling van de gemeenschappelijke werkingskosten (cf. koninklijk besluit van 21 oktober 2002) van toepassing zijn. De financiële vereffening door de (R)MOB ten aanzien van de federale verplichte verzekering van het regionale aandeel in de gemeenschappelijke administratiekosten dient maandelijks te gebeuren.

Er dient door elke (R)MOB een factuurboek 'derdebetalersregeling' gecreëerd waarop de regels van omzendbrief 12/08/D1 van 12 december 2012 onverminderd van toepassing zijn. Indien de (R)MOB ook actief is voor een andere regio, dienen de facturen per regio afgezonderd in het factuurboek, of dient een factuurboek gecreëerd per regio.

Voor wat betreft de problematiek van de opgesplitste facturatie, wordt verwezen naar punt 3.1. Hierbij wordt opgemerkt dat, waar nodig, de facturen die door de (R)MOB worden bewaard ook toegankelijk blijven voor raadpleging in het kader van de federale verplichte verzekering.

- 3.3. Of de activiteiten die worden uitgeoefend voor een regio passeren via de federale verplichte verzekering of via een (R)MOB, in beide gevallen dient **het rekeningenstelsel** nageleefd dat door de Controledienst werd vastgelegd voor de federale verplichte verzekering. Het is evenwel de bedoeling om in de loop van 2019 in samenwerking met de sector een specifiek rekeningenstelsel uit te werken dat van toepassing zou zijn voor alle RMOB's, alsook specifieke jaarrekeningschema's. Dit rekeningenstelsel en de bijhorende schema's zullen ook van toepassing zijn voor de Hulpkas voor ziekte- en invaliditeitsverzekering en de Kas der geneeskundige verzorging van HR Rail.

In het huidige rekeningenstelsel van de federale verplichte verzekering wordt voor de inboeking van de vorderingen op en de schulden tegenover de regio een nieuwe rekening gecreëerd, namelijk de rekening '463 – Lopende rekening met regio X'. Deze rekening mag natuurlijk in functie van de noodwendigheden verder worden uitgesplitst.

4. De opstelling van de jaarrekening

- 4.1. De eerste jaarrekening die zal worden opgemaakt voor de overgehevelde bevoegdheden zal desgevallend een **verlengd boekjaar** betreffen, namelijk december 2018 tot en met december 2019.
- 4.2. De nog uit te werken specifieke schema's van jaarrekening zullen in een eerste fase via Excelsheets worden ingevuld en zullen op termijn worden geïntegreerd in **MutWeb**.
- 4.3. In de loop van 2019 zullen concrete afspraken worden gemaakt met de sector over enerzijds de timing en de wijze van indiening bij de Controledienst en anderzijds de neerlegging bij de NBB van de jaarrekeninggegevens van de (R)MOB's en deze m.b.t. de regionale bevoegdheden die via de verplichte verzekering passeren. Ook over de verslagen die door de revisoren dienen opgesteld ten aanzien van de algemene vergadering of het beheerscomité zullen nadere afspraken worden gemaakt met de sector en de revisoren.

5. Specifieke aandachtspunten

5.1. Administratiekosten en opstartbudget ingeboekt in 2018

De administratiekosten die in 2018 in de federale verplichte verzekering worden gemaakt in het kader van de overheveling van de bevoegdheden vanaf 2019, dienen in de boekhouding afgezonderd van de overige administratiekosten. Deze kosten dienen per einde boekjaar 2018 overgedragen naar het volgende boekjaar via de rekening '490 – Over te dragen kosten'. Indien de bevoegdheid van de regio wordt waargenomen door de federale verplichte verzekering dienen deze kosten bij heropening van het boekjaar 2019 toegewezen aan de rekening '200 – Oprichtingskosten'. Dit principe geldt ook indien wordt gestart met een (R)MOB. In dat geval dienen de opstartkosten die tijdens het boekjaar 2018 zijn ingeboekt in de federale verplichte verzekering, overgedragen naar het volgende boekjaar via voornoemde rekening 490 en bij het openen van het boekjaar 2019 toegewezen aan de (R)MOB via de rekening '473 – Lopende rekening met de maatschappijen van onderlinge bijstand'. In de boekhouding van de (R)MOB worden de opstartkosten ingeboekt op de rekening '200 – Oprichtingskosten' tegenover de nieuwe rekening '475 – Lopende rekening met de verplichte verzekering'.

Hetzelfde principe geldt voor de inboeking van het eventueel opstartbudget administratiekosten dat door een regio zou worden toegekend in 2018. De overdacht van dit bedrag naar het volgende boekjaar verloopt via de rekening '493 – Over te dragen opbrengsten'. Indien de bevoegdheid van de regio wordt uitgeoefend door de federale verplichte verzekering, blijft dit bedrag bij de heropening van het boekjaar 2019 openstaan op voornoemde rekening. Bij uitoefening van deze bevoegdheden door een (R)MOB, dient dit opstartbudget via de rekening '473 – Lopende rekening met de maatschappijen van onderlinge bijstand' toegewezen aan de (R)MOB. In de boekhouding van de RMOB wordt het opstartbudget ingeboekt op de rekening '493 – Over te dragen opbrengsten' tegenover de nieuwe rekening '475 – Lopende rekening met de verplichte verzekering'.

Vanaf boekjaar 2019 wordt het bedrag dat is ingeboekt op de rekening '200 – Oprichtingskosten' jaarlijks afgeschreven over een periode van 5 jaar en wordt het bedrag dat is ingeboekt op de rekening '493 – Over te dragen opbrengsten' volgens hetzelfde ritme als de afschrijvingen in resultaat genomen.

5.2. Cut off regels voor de toewijzing van de uitgaven

Het basisprincipe is dat de terugbetaling (en de terugvordering) van uitgaven die betrekking hebben op prestaties verstrekt tot en met 31 december 2018 nog volgens het huidige circuit verloopt via de federale verplichte verzekering. Rekening houdend met een verjaringstermijn van 2 jaar, betekent dit dat nog tot einde 2020 bepaalde terugbetalingen zullen worden afgerekend volgens het huidige circuit.

Het RIZIV heeft echter de bedoeling per specifieke materie protocolakkoorden af te sluiten met de regio's.

5.3. Kostenanalyse inzake de toewijzing van de gemeenschappelijke administratiekosten

Een correcte toewijzing van de gemeenschappelijke administratiekosten is essentieel om het getrouw beeld van een jaarrekening te waarborgen. De overheveling van bepaalde bevoegdheden naar de regio's vanaf 2019 maakt deze oefening nog complexer. Het spreekt voor zich dat eenmaal de overdracht van deze bevoegdheden geïntegreerd is in de dagelijkse routine, door de Controledienst terug zal gevraagd worden aan de sector om een nieuwe kostenanalyse uit te voeren die rekening houdt met de nieuwe realiteit. Hierover zullen later de nodige afspraken worden gemaakt met de sector. Dit punt is ook een aandachtspunt in het kader van de analytische rapportering van de administratiekosten die dient te gebeuren door de sector vanaf boekjaar 2018.

5.4. Specifieke bevoegdheden van de Hulpkas voor ziekte- en invaliditeitsverzekering

De Hulpkas is ook bevoegd voor een aantal domeinen die niet onder de controlebevoegdheid vallen van de Controledienst. Het betreft Mediprima sedert 1 januari 2014 (terugbetalingen aan ziekenhuizen voor personen ten laste van OCMW's waarvoor de middelen worden verstrekt door de POD Maatschappelijke integratie), de oorlogsslachtoffers sedert 1 mei 2017 en de zeevarenden sedert 1 januari 2018. De Hulpkas boekt de verrichtingen m.b.t. deze domeinen volledig gescheiden van de verrichtingen m.b.t. de federale verplichte verzekering. Over deze domeinen dient geen jaarrekening ingediend te worden bij de Controledienst of neergelegd bij de NBB. In het verslag van de revisor aan de Controledienst in het kader artikel 57 van de wet van 6 augustus 1990 dient evenmin gerapporteerd over deze domeinen.

5.5. Terugvorderingen in het kader van onrechtmatige betalingen en subrogatoire betalingen

Indien voornoemde terugvorderingsdossiers een gemengd karakter hebben, m.a.w. betrekking hebben op zowel de federale verplichte verzekering als de regionale verzekering, mogen de initiële inboekingen volledig gebeuren in de federale verplichte verzekering met als tegenpost de lopende rekening met betreffende (R)MOB. Deze lopende rekening dient maandelijks financieel vereffend. Indien de regionale bevoegdheid wordt uitgeoefend binnen de verplichte verzekering gelden dezelfde principes.

De Voorzitter van de Raad,

B. LAMBRECHTS